

נהיגה נכונה ומונעת

לנהג רכב ארגון

הגברת המודעות לבטיחות בדרכים.

אגף משק ומבנים-מחלקת מחסנים ורכב
LOGISTICS DIVISION

kgal@univ.haifa.ac.il

עריכה: קובי גל, קצין בטיחות בתעבורה.
גרסת עדכון חודש מאי - 2018

דבר המנכ"ל:

אנו באוניברסיטת חיפה מייחסים חשיבות רבה לבטיחות בכלל ולבטיחות בתעבורה בפרט. במסגרת זו מונה עפ"י החוק קצין בטיחות בתעבורה, מר קובי גל. במסגרת תפקידו הוכנה לעיונכם מצגת עם מידע חשוב לנהיגה נכונה ומונעת.

כמובן, נהגים מנוסים עלולים לחשוב כי מידע זה אינו מיועד עבורם, אך כל נהג, אפילו אם הוא נהג מנוסה, זקוק לריענון הכללים מדויי פעם להבטחת בטיחותו והנוסעים ברכבו ולהגברת המודעות לפרט זה או אחר שכדאי לשים לב אליו.

כפי שנמסר לכם באגרת מיוחדת, האוניברסיטה החלה מחודש יוני לאכוף את חוקי התנועה בקמפוס באמצעות משטרת ישראל. גם זאת אנו עושים מתוך דאגה לבטיחותם של חברי קהילת האוניברסיטה. אני קורא לכם לשמור על חוקי התנועה בקמפוס ולתרום את תרומתכם למלחמה בתאונות הדרכים.

תודה על תשומת הלב ושיתוף הפעולה
והכי חשוב נסיעה טובה ובטוחה.

ברוך מרזן
סגן נשיא ומנכ"ל

הנושא: נהיגה נכונה ומונעת.

המטרה: מניעת תאונות דרכים ומצבי חירום ,
שמירה על חיי אדם ורכוש ולחזור הביתה בשלום.

מאת קובי גל - "קצין בטיחות בתעבורה".

תוכן המצגת:

1. עקרי תקנות התעבורה.
2. מתן זכות קדימה.
3. מהירות הרכב.
4. צמיגים ויציבות הרכב.
5. חגורות ומושבי בטיחות.
6. היסח הדעת בנהיגה.
7. הערכות לנהיגת הרכב.
8. שליטה במצבי חירום.
9. דרכי תקשורת בקרות אירוע.
10. טופס למסירה / קבלת פרטים.

הלומדה נכתבה בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, ומיועדת לנשים וגברים כאחד.

תקנות התעבורה:

חובת הזהירות הכללית - תקנה 21 (ג)

לא ינהג אדם רכב בקלות ראש או בלא זהירות, או ללא תשומת לב מספקת בהתחשב בכל הנסיבות ובין השאר בסוג הרכב, במטענו, בשיטת בלמיו ומצבם, באפשרות של עצירה נוחה ו**בטוחה** והבחנה בתמרורים, באיתות שוטרים, בתנועת עוברי דרך ובכל עצם הנמצא על פני הדרך או סמוך לה ובמצב הדרך.

כל חובות הנהג חלות על כל סוגי הרכב בארגון.

בקיאות בהפעלה – תקנה 25

לא ינהג אדם רכב אלא אם הוא בקי בהפעלתו ובשימוש בו.

תקנות התעבורה:

מצבו של הנוהג ברכב – תקנה 26

אדם שמתקיים בו אחד מאלה לא ינהג רכב:

- 1) הוא שרוי במצב העלול לסכן עוברי דרך.
- 2) הוא נתון תחת השפעת סמים משכרים או משקאות משכרים.
- 3) הוא אינו מסוגל לנהוג רכב בביטחון סביר מחמת מצב נפשי או מחמת חולשה או ליקוי גופני.
- 4) הוא במצב השולל ממנו את השליטה ברכב או את ראיית הדרך והתנועה בה.

תקנות התעבורה:

מצב כללי של הרכב – תקנה 27 (א) (ב) (ג)

- (א) לא ינהג אדם רכב כשהרכב נמצא במצב העלול לסכן עוברי דרך. **(רכב לא תקין ולא בטיחותי)**
- (ב) לא ינהג אדם רכב אלא אם מבנהו של הרכב, ציודו, אביזריו, סימונו ונשיאת מטענו הם בהתאם להוראת הפקודה או תקנות אלה, לרבות תנאים בהיתר וברישיון.
- (ג) לא ינהג אדם רכב כאשר הרכב במצב השולל מהנהג שליטה בו.

(רכב לא תקין ולא בטיחותי).

תקנות התעבורה:

נסיעה לאחור – תקנה 45 :

נוהג רכב לא יסיעו אחורנית אלא אם יש צורך בכך, ובמידת הצורך, ולאחר שנקט באמצעים הדרושים בנסיבות הקיימות כדי למנוע -

1. סיכון או פגיעה.
2. הטרדה או הפרעה.

מתן זכות קדימה:

זכות קדימה: יכולה להיות מסומנת על ידי תמרור או על ידי חוקי התנועה לפני תקנות התעבורה. במידה ומדובר בזכות קדימה על פי תמרור, עסקינן **בשני תמרורים** – תמרור עצור ותמרור זכות קדימה. ההבדל בין התמרורים הנ"ל הוא כי **תמרור עצור** מחייב **עצירה מוחלטת של הרכב**, בכל מקרה, וללא קשר למתרחש בצומת. לעומת זאת, **תמרור זכות קדימה** מורה על האטה "בלבד" ו"עצירה במידת הצורך".

מתן זכות קדימה:

ישנם מספר מקרים בהם יש לתת זכות קדימה גם כאשר לא הוצב אחד מן התמרוקים הנ"ל:

1. במידה ומתקרבים לצומת (או לדרך) מספר רכבים, כל רכב ייתן זכות קדימה לרכב אשר מגיע מימין אליו.
2. רכב אשר התקרב לצומת והוא מעוניין לפנות שמאלה או לבצע פניית פרסה, ייתן זכות קדימה לרכבים הבאים ממולו ואשר נמצאים בצומת או קרוב אליה.
3. רכב אשר יוצא מדרך עפר לרכב סלולה, ייתן תמיד זכות קדימה לרכב הנוסע בדרך הסלולה.
4. כנ"ל לגבי רכב אשר יוצא מחצרים, גישה לבית, תחנת שירות, תחנת דלק, מקום חניה וכדומה.

מתן זכות קדימה, המשך:

5. במידה ורכב מתקרב לצומת בה קיים רמזור, מוטל על הנהג לציין לאורות הרמזור. במידה ודולק ברמזור אור צהוב מהבהב, מוטל על הנהג להאט ואף לעצור את רכבו במידת הצורך. יצוין כי במקרים אלה, פעמים רבות ישנם תמרורים הצמודים לרמזורים ואשר מציינים למי נתונה זכות הקדימה.
6. נהג אשר נתיב נסיעתו הסתיים צריך לתת זכות קדימה לרכבים בנתיב אליו הוא מבקש להשתלב.
7. נהג לא ייכנס לצומת גם אם תמרור או רמזור מתירים זאת, וזאת כאשר הוא יודע שכניסתו לצומת עלולה ליצור הפרעה לתנועה.

מתן זכות קדימה:

8. הולכי רגל במעבר חציה – נהגים מחויבים לתת זכות קדימה להולכי רגל במעבר חציה ולאפשר לאחרונים לחצות את המעבר בבטחה. במידת הצורך, מוטל על הנהגים לעצור את רכביהם לפני מעבר החצייה.

אי מתן זכות קדימה הינה עבירת תעבורה אשר יכולה לבסס כתב אישום לבדה או להיות מצורפת לעבירות נוספות. לדוגמא, ניתן לתת דו"ח לנהג אשר לא עצר בעצור, גם אם לא התרחשה תאונה ואף אם לא הופרה זכות הקדימה (בפועל) של רכב אחר. כמו כן, מיותר לציין כי אי מתן זכות קדימה מהווה בסיס לתאונות דרכים רבים ולא אחת העבירה הנ"ל מיוחסת כנגד נאשמים אשר היו מעורבים בתאונות.

תמרורים - מתן זכות קדימה:

1. צורת התמרור וצבעו	2. מספרו	3. פירושו	4. כוחו יפה:
	301	תן זכות קדימה לתנועה בדרך החוצה לרבות מסילה.	במקום שלפניו הוצב התמרור ולכל הנתיבים בכביש, למעט הנתיבים שבהם חל תמרור. 302
	302	עצור! תן זכות קדימה לתנועה בדרך החוצה לרבות מסילה.	במקום שלפניו הוצב התמרור ולכל הנתיבים בכביש. הוצב התמרור בצד שמאל של הכביש כוחו יפה לגבי הפניה שמאלה ולגבי פניית פרסה לשמאל בלבד.
	303	מעגל תנועה: תן זכות קדימה לתנועה החוצה את דרכך במעגל התנועה או במסילה. עבור את מעגל התנועה מצידו הימני.	במעגל התנועה.
	304	עצור! (תמרור נייד).	במקום הצבתו, עד לקבלת היתר להמשך הנסיעה או עד להופעתו של תמרור 305.
	305	התקדם בזהירות (תמרור נייד).	

תמרורים - מתן זכות קדימה:

1. צורת התמרור וצבעו	2. מספרו	3. פירושו	4. כוחו יפה:
	306	תן זכות קדימה להולכי הרגל החוצים.	במקום שבו מסומן מעבר החציה בכביש.
	307	תן זכות קדימה בקטע דרך צרה לתנועה מהכיוון הנגדי.	לאורך קטע הדרך הצרה.
	308	לך זכות קדימה בקטע דרך צרה לגבי התנועה מהכיוון הנגדי.	לאורך קטע הדרך הצרה.
	309	לך זכות קדימה בדרך.	עד לצומת או עד למחלף הקרוב, או עד לתמרור 310.
	310	קצה הדרך שבה יש לך זכות קדימה.	

מהירות הרכב:

מהירות מופרזת:

מהירות הנסיעה משפיעה הן על הסיכוי להיות מעורב בתאונה והן על חומרת התאונה. ההסתברות למעורבות בתאונה עולה עם העלייה במהירות הנסיעה (בהנחה שכל שאר התנאים שווים), **וככל שהמהירות גבוהה יותר, גם הפגיעה הגופנית והנזק מהתאונה יהיו חמורים יותר.**

מהירות הרכב:

מהירות סבירה – תקנה 51:

"לא ינהג אדם רכב אלא במהירות סבירה בהתחשב בכל הנסיבות ובתנאי הדרך והתנועה בה, באופן שיקיים בידו את השליטה המוחלטת ברכב".

זכור: לעולם המהירות הסבירה לא תעלה על המהירות המותרת באותו דרך!!

מהירות סבירה מאפשרת לנוהג בכל עת לבצע באופן מושלם את פעולות השליטה ברכב בלי תקלות:

א. היגויי.

ב. בלימה/ האטה.

ג. האצה (גז).

מהירות מופרזת ענישה ונקודות:

הפרזה קלה במהירות:

עד 20 קמ"ש מעל המותר בדרך עירונית, או עד 25 קמ"ש מעל המותר בדרך שאינה עירונית = 250 ₪.

הפרזה רבה במהירות:

21-30 קמ"ש מעל המותר בדרך עירונית, או 26-40 קמ"ש מעל המותר בדרך שאינה עירונית = 750 ₪ + 8 נקודות.

הפרזה רבה מאוד במהירות:

במקום בו הוצג תמרור 426 (הגבלת מהירות) + דרך שאינה עירונית עד 80 קמ"ש וגם בכביש עם שטח הפרדה בנוי ובו המהירות המותרת עד 90 קמ"ש:
מהירות 31-40 קמ"ש מעל בדרך עירונית = 1500 ₪ + 10 נקודות.
מהירות 41 קמ"ש מעל בדרך עירונית = הזמנה לדין + 10 נקודות.
מהירות 41-50 קמ"ש מעל בדרך שאינה עירונית = 1500 ₪ + 8 נקודות.
מהירות 51 קמ"ש ומעלה בדרך שאינה עירונית = הזמנה לדין + 10 נקודות.

הערה: דרך שאינה עירונית = דרך בין עירוני.

יציבות הרכב:

צמיגים ולחצי אוויר:

פעולות השליטה ברכב הן מהנהג לצמיג ולכביש.

הצמיג הוא מרכיב חשוב ועקרי המשפיע על
יציבות הרכב, לכן יש לוודא:

צמיג תקין = ללא חתכים, לא יבש, ולא שחוק!!.

צמיג תקין = תעלות (חריצים) בעומק 2 מ"מ לפחות.

צמיג תקין = לחץ הניפוח עפ"י הוראות יצרן הרכב.

לחץ אוויר נמוך - גורם לקשר רופף בין הצמיג לכביש,
וגורם לשחיקה ולצריכת דלק מוגברת,

לכן גובר הסיכון לתאונה: לנהג לנוסעים ולסביבה!!

יש לבדוק לחץ אוויר (עפ"י היצרן) בצמיגי הרכב לפחות
פעם ב- 3 שבועות.
צמיג תקין מציל חיים!!

חגורות ומושבי בטיחות:

מה אומר החוק:

החובה לחגור חגורת בטיחות מעוגנת בתקנה 83(א') לתקנות התעבורה - "לא ינהג אדם ולא ייסע ברכב שבו מותקנות חגורות בטיחות אלא אם כן הנהג והנוסעים בו **חגורים בחגורת בטיחות או רתומים במושב בטיחות או במושב מגביה**".

הקנס על נהיגה ללא חגורת בטיחות הוא **250 ₪** ו**6** נקודות. **אותו קנס ו8 נקודות** יקבל גם נהג שהסיע ברכבו ילדים אשר אינם רתומים למושבי בטיחות כדין.

חגורות בטיחות ומושבי בטיחות מצילות חיים.

במקרה של תאונת דרכים, חגירת חגורות בטיחות יוצרת את ההבדל בין פציעה קשה לפציעה קלה ואף בין חיים למוות.

היסח הדעת בנהיגה:

1. כל המחקרים העדכניים העוסקים בנושא הבטיחות בדרכים מצביעים על היסח הדעת כבעיה המרכזית שנמצאת בבסיסן של תאונות הדרכים.

במחקרים מצאו ששליחת מסרונים בזמן נהיגה מגדילה פי 10 את הסיכון לתאונת דרכים קטלנית.

2. הטלפון החכם והנייד מסתמן כגורם ראשון בתאונות דרכים.

לחץ לסרטון – סיכון בניהול טלפון חכם בנהיגה.

מה מסיח את דעתנו מהנהיגה?

- ✓ S.M.S – קריאה ושליחה של מיסרונים.
- ✓ שיחת טלפון – עם או בלי דיבורית.
- ✓ רדיו – החלפת ערוצים או ריכוז מוגזם בהאזנה (משחק כדורגל, למשל).
- ✓ G.P.S – עיון במפת הניווט, וגרוע מזה – תכנות תוך כדי נהיגה.
- ✓ נוסעים – דיון ער וסוער, לעיתים תוך הפניית הראש אליהם ונפנוף ידיים.
- ✓ ילדים – תובעניים, מתקוטטים, נעים במושב האחורי...
- ✓ אכילה – מחייבת פעולת יד/ים וראש.
- ✓ שתייה (מים או משקה קל) – חשובה לערנות נהיגה, אבל לא תוך כדי נהיגה.
- ✓ עישון – פעולת הצתת הסיגריה ו/או אפר נושר, או גצים.
- ✓ איתור דרך או כתובת.
- ✓ אירוע מושך תשומת לב מחוץ לרכב – תאונה, דמות מושכת, נוף מדהים...
- ✓ טיפול בחפצים.
- ✓ טיפול אישי – גילוח, איפור, גירוד וחיטוט.

לסיכום נושא "היסח הדעת":

הנהיגה היא משימה מורכבת, המחייבת דיוק, חדות, ראייה מרחבית, הבנה של הסיטואציה, צפייה קדימה, מיקוד בעיקר.

חשוב להדגיש! – חלה עליכם חובה מקצועית להיות זהירים בכל הקשור בניהול הקשב, במיקוד הקשב, בפינוי משאבי הקשב, ובהפנייתו למשימה היחידה החשובה על הכביש.

הערכות לנהיגה ברכב:

1. מסמכים וכשירות הנהג לנהיגה:

- א. וודא - רישיון נהיגה והיתרי נהיגה בתוקף.
- ב. וודא - רישיון רכב+ ביטוח חובה בתוקף.
- ג. וודא - כשירות לנהיגה (אני / הנהג לא עייף , לא חולה),
כשיר מבחינה בריאותית.

2. כשירות ומצב הרכב בהיבט הטכני תפעולי:

- א. בדוק וויזואלית – מצב הרכב לשלמות ולאי פגיעות מסביב.
- ב. בדוק וויזואלית – מצב ולחץ אויר תקין בצמיגים.
- ג. וודא - המצאות גלגל חלופי מפתח גלגלים תואם , מגבה , משולש אזהרה, ואפוד זוהר צהוב תקני.
- ד. וודא תוך נסיעה - רכב כשיר ומגיב בטיחותית.
- ה. למד להפעיל את הרכב הרלוונטי לנסיעה - בגמר הנסיעה עבור למצב "חניה", העבר ידית הילוכים למצב "P" (חניה) , כבה מנוע והרם את בלם היד , כבה אורות , סגור חלונות ונעל הרכב היטב.

שליטה במצבי חירום:

במקרה של תאונה/ נזק – כללי התנהגות:

1. יש להודיע מיידית: למנהל מחלקת מחסנים ורכב, לקצין הבטיחות, לחברת הביטוח ברכבי אוניברסיטה, ולחברת הליסינג בהתאמה, למנהל ישיר ולמנהל האגף.
2. יש למסור ולקחת פרטים עפ"י הנספח שאמור להיות במסמכי הרכב. לאחר מכן להגיע לקצין הבטיחות בתעבורה לביצוע בדיקה לנסיבות האירוע!
3. אי הבאת הפרטים המלאים / במקרה והמעורב ברח / מסרב לכך יהיה עליך לפנות למשטרת ישראל ולהגיש תלונה.
4. תאונת נזק: פנה הדרך למקום בטיחותי, החלף פרטים עם בעלי הרכב/ים עפ"י חוק גם אם אין נזק לכאורה.
5. תאונה עם נפגעים: א. אין להזיז את הרכב ללא אישור משטרה!
ב. הגש סיוע ראשוני לנפגעים עפ"י יכולתך והכשרתך.
ג. הזעק את כוחות ההצלה לשטח.
הערה: יש לצאת מהרכב רק עם אפוד זוהר צהוב תקיני!!

דרכי תקשורת וטלפונים בחירום:

דרכי תקשורת וטלפונים בחירום:

- א. מד"א – 101. מכבי אש – 102.
ב. משטרה – 100.
- ג. רכבי ליסינג מוקד שלמה SIXT
*6880 *6603, 04-8493825
- ד. קצין בטיחות בתעבורה -
קובי גל: 050-7842228
- ה. ראש אגף משק ומבנים – מאי בלסון
נייד: 052-8510030
- ו. מנהל מחסנים ורכב – מימון אטיאס
04-8240301, נייד: 052-8666422
- ז. סוכן ביטוח – אפרים הירשנברגר.
04-8678695, נייד: 054-4764777
- ח. מרכזת מחלקת מחסנים- קרין לוי
04-8240301 נייד – 052-8422992

טופס לקבלה / מסירת פרטים:

מטרה: לקבל / להעביר נתונים בעת קרות אירוע תאונת דרכים / נזק בו מעורב רכב חברה.

תאריך האירוע: _____, שעה: _____, מקום התאונה: _____
 הערות: _____

נהג שים לב!! - אין להודות באשמה או באחריות לנזק שנגרם או להציע פיצויים,
 פרט למידע הנדרש שהנך חייב למסור לפי דין להלן:

ספח א' – קבלת פרטים מהמעורבים באירוע:

הנהג	רכב 1	רכב 2	רכב 3 / הערות
שם משפחה			
שם פרטי			
ת.ז. נהג			
כתובת			
עיר			
טלפון נייד			
טלפון בבית			
טלפון בעבודה			
הרכב			
מס הרכב/ רישוי			
סוג הרכב והדגם			
חברת ביטוח			
שם חברת ביטוח			
מס' פוליסה			
שם סוכן ביטוח			

טופס לקבלה / מסירת פרטים:

ספח ב' – מסירת פרטים לצד ג' – מלא, גזור והעבר הנתונים למעורבים באירוע:

הנהג	רכב אוניברסיטה / רכב ליסינג תפעולי
שם משפחה	
שם פרטי	
מס' ת.ז.	
שם בעל הפוליסה	
כתובת	
עיר	
טלפון נייד	
טלפון בבית	
טלפון בעבודה	
הרכב	
מס הרכב/ רישוי	
סוג הרכב והדגם	
חברת ביטוח	
שם חברת הביטוח	
מס' פוליסה	

סיכום המצגת:

1. במצגת זו עברנו על עקרי הנהיגה הנכונה.
2. **היסח הדעת בנהיגה** – בשנים האחרונות הוא גורם מס' 1 לקרות תאונות הדרכים, ולכן יש להימנע מכך.
3. **מתן זכות קדימה** – יש להקפיד על כך בדגש הולכי הרגל, זכור – כשליש מההרוגים במדינה הם הולכי הרגל על מעבר חציה!!.
4. **יציבות הרכב** - הצמיגים הם עקרי הבטיחות האקטיבית ולכן שמור על תקינותם ועל לחצי אויר בהתאם להוראות היצרן.
5. **מהירות** – נהג תמיד במהירות סבירה התואמת את תנאי הדרך ומז"א.
6. **המטרה** - שיפור איכות הנהיגה שלנו למניעת תאונות ומצבי חירום ונזק לרכוש על מנת לחזור הביתה בשלום.

kgal@univ.haifa.ac.il

עריכה: קובי גל, קצין בטיחות בתעבורה.
גרסת עדכון חודש מאי - 2018

Kobi Gal - Think Safety